

VOOR PUZZELAARS

Beste Puzzelaars,

Hier zijn we dan met de ladderstand over de maanden juli en augustus. De beide puzzels waren nogal moeilijk. Dit bleek ook wel uit het aantal binnengekomen oplossingen. Op de bovenste sport staat deze maand met 116 punten de heer C. Hogenhout (5), Zaandam. Met 113 punten volgt mej. C. P. Leenhouts (8), Apeldoorn; mevr. W. H. van Es-Datema (6), Utrecht heeft ten slotte 110 punten. De prijswinnaars onze hartelijke gelukwensen. De boekenbon ter waarde van f 1,50 wordt u een dezer dagen thuisgestuurd. De stand is voor u vanzelfsprekend blanco. Hieronder dan de oplossingen en hiernaast de nieuwe puzzels. Allen weer veel genoegen en succes gewenst bij het puzzelen en tot de volgende uitslag.

OPLOSSING

DOORLOPEND KRUISWOORDRAADSEL:

EENABONNEMENT
BRANIEENREEEL
READERLATINGY
OPDEVRIENDDDES
ARESAANROMERE
CELODERAKERDL
HUIZESISELKEM
TTMOMPETIKLEO
PSONDERACHIEP
AANDWEEREENVE
TMEAANGINAGEI
EERNAMENTTENK
RRASSING

OPLOSSING VERSCHUIFRAADSEL:

Kangoeroe — Neushoorn — Dwerghert.

HOE LUTHER HET OUDE TESTAMENT VERTAALDE

(Vervolg van blz. 215)

lang meer wegblijven. Zeg aan nicht Margaretha, dat Käthe een flinke en vriendelijke vrouw is. In 't geheel niet hoogmoedig. Luthers dochttertje Margaretha is een lief kind met een gezicht als een engel, met wonderheldere ogen, zoals kinderen hebben, die God spoedig naar de hemel roept. Ik geloof niet, dat zij lang leven zal*).

En zeg mijn lieve nicht overigens...

Hier hield Margaretha op met lezen. Zij wierp de brief op tafel en zei: „Oom lees u zelf het slot maar. Die Sebald heeft altijd grappen!”

De oude man zette lachend zijn bril op en las: „...dat ik veel genoegen had aan wat doctor Maarten aan tafel zei. Ik heb mij zelf beloofd te doen, wat hij mij aanraadde. Ik denk, dat zij, die ik op het oog heb, niet weigeren zal mijn Käthe te worden. En dan willen wij samen muziek maken en veel in de Heilige Schrift lezen, waarvan ik de vertaling met eigen ogen heb gezien en met eigen oren heb aangehoord.

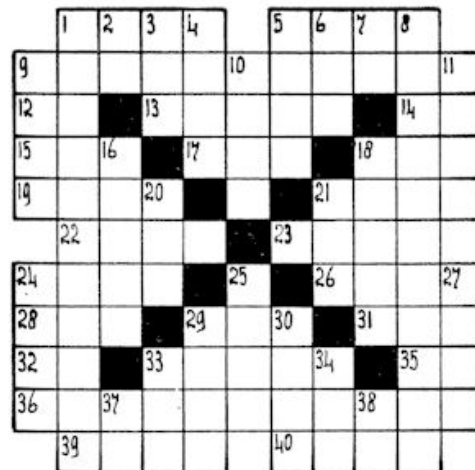
Datum te Wittenberg, Philippinadag, de 21ste juni, anno 1539.

Uw dienstwillige zoon,

Hans Sebald

*) De schrijver had gelijk. Het meisje stierf in 1542 op 20 september tot Luthers diepe smart. Zij was in 1529 geboren.

NIEUWE PUZZELS: KRUISWOORDRAADSEL (5 punten):

Horizontaal:

- 1 lectuur
- 5 overal
- 9 toekan
- 12 hetzelfde (afk.)
- 13 bouwval
- 14 familielid
- 15 hoogste deel van een gebouw
- 17 jongensnaam
- 18 tegoedbewijs
- 19 zit aan een deur
- 21 bedehuis
- 22 overblijfsel van verongelukt vliegtuig
- 23 groente
- 24 wortel
- 26 plaats in Overijssel
- 28 vaas
- 29 muil
- 31 rivier in Engeland
- 32 pers. voornaamwoord
- 33 geluk
- 35 zangnoot
- 36 Europeaan
- 39 staander
- 40 broedermoordenaar

Vertikaal:

- 1 beroep
- 2 voorzetsel
- 3 voordat
- 4 gebogen versiersel
- 5 rivier in Italië
- 6 watering
- 7 deel van de Bijbel (afk.)
- 8 van buiten leren
- 9 deel van de hand
- 10 getal
- 11 slank
- 16 graan
- 18 voorstelling
- 20 keukengerei
- 21 omroepvereniging
- 24 afval van steen
- 25 welzijn
- 27 broos
- 29 hoogte
- 30 breuk
- 33 heidemeertje
- 34 ex-koningin van Spanje
- 37 zangnoot
- 38 dat is (afk.)

LETTERGREEPRAADSEL (3 punten):

Met behulp van de lettergrepen: a — be — bi — de — de — de — de — doen — druk — e — ex — ex — fan — ga — in — in — jo — ke — kend — le — let — li — lijk — ma — me — men — mi — na — ne — nood — or — pe — ra — ras — ren — rie — ring — ring — ring — slui — span — tant — te — te — te — ter — ter — ter — tie — tie — tie — tu — ui — ven — ver — vol — voor — vor — wek — wel — za, moeten worden gevormd, die voldoen aan de volgende omschrijvingen:

1. .... imposant
2. .... lichte slaap
3. .... buitengewoon
4. .... goedgevinden
5. .... eis
6. .... veredeling van een ras
7. .... voetvolk
8. .... mogelijkere wijze
9. .... onvermijdbaar
10. .... bepaling
11. .... kanttekening
12. .... buitensporig
13. .... vervaltijd
14. .... afvaardiging
15. .... draairoede tot sluiting van openstaande deuren
16. .... genoegzaam

Bij juiste oplossing vormen de eerste en vierde letters van de nieuwgevonden woorden van boven naar beneden gelezen een vraag, die u ongetwijfeld tot nadenken zal stemmen. Naar wij hopen zal dit nadenken weer een bepaalde actie tot gevolg hebben.

Oplossingen inzenden t/m 20 november aan de Administratie van Neerbosch' Drukkerij te Neerbosch. — In de linkerbovenhoek te vermelden: Puzzelrubriek. — Over de uitslagen kan niet gecorrespondeerd worden.

De Vriend

des huizes

Geïllustreerd maandblad voor het christelijk gezin
waarin opgenomen „Timotheüs“ en „Pniël“

Redactie: Ds. H. Kluin, eindredacteur,
Dr. J. Riemens Jr. en Ir. H. Voorham

Secretaris der redactie: G. H. W. Rexwinkel te Neerbosch
Telefoon 08800 - 22110

Uitgave van NEERBOSCH' DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ te Neerbosch
(Van 't Lindenhoutstichtingen „Neerbosch“)

Jaargang 78   nummer 11-12   nov./dec. 1962

INHOUD:

De boodschap aan Maria (tekening van Gustave Doré)	224
Laten wij dan naar Bethlehem gaan door ds. H. Kluin	225
Afscheid door ds. H. Kluin	226
Bij het afscheid van ds. H. Kluin door A. Otter	227
Bij het heengaan van H.K.H. Prinses Wilhelmina door G. H. W. R.	228
VAN VROUW TOT VROUW door v. d. B. M.	229
Mij is gegeven alle macht . . . door Tijmen Knecht	230
WERELDSCHOUW	
Korte kroniek van een veelbewogen jaar door W. Broos	237
Verdwalen . . . door Dorine Beishuizen	238
Kerstfeest in vervolgingstijd door P. de Zeeuw J.Gzn.	240
Kerstmis 1962, gedicht van Tonny van Amerongen	243
Pestalozzidorp . . . het Zwitserse Babylon door J. van Wier Dzn.	244
VOOR DE ZIEKEN	
God met ons door ds. K. Luyendijk	248
ONZE KAMERPLANTEN	
De knikkende Bromelia . . . door G. Kromdijk	249
Jack White — vroeger journalist — nu openluchtrechter	
door K. E. Gravendam	250
Late Kerst . . . door C. M. van den Berg-Akkerman	254
MUZIEK	
Het muzikale wonder van heden door G. van Ravenzwaaij	257
Dalmatië, de Riviëra van de toekomst . . . door Dolf Went	258
PNIËL	
Jezus, Vredevorst door dr. J. Riemens jr.	262
Correspondentie door Ir. H. Voorham	263
Speelgoed kopen is een Kunst . . . door Jan Verdroes	264
Marian's Logée, kort verhaal door Wil Veenhof	267
Amerikaanse amateurvliegtuigbouwers bijeen met ca. 200 zelfgebouwde kistjes door Hugo Hooftman	270
Het Speelkwartier, kerstverhaal door Jos. A. Brusse	272
Luisteren, kerstverhaal door M. Heijenck	274
Puzzelrubriek	276
Schaak- en damrubriek door H. van der Holst	277
Boekbespreking	278

Abonnementsprijs voor Nederland f 5,10 per half jaar. Buiten Nederland f 5,70 per half jaar. Men abonneert zich voor een gehele jaargang. Abonnementen kunnen te allen tijde ingaan, doch slechts aan het einde der jaargang worden opgezegd.

Abonnementsgelden kunnen worden gestort op giro 908709 ten name van
NEERBOSCH' DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ TE NEERBOSCH
Telefoon Nijmegen 08800 - 22110

Bij het laatste nummer van „De Vriend“

Afscheid nemen is een moeilijk werk, maar naast weemoed mogen we voor wat onze „Vriend“ betreft toch ook weer dankbaar zijn dat dit blad gedurende bijna tachtig jaar zijn werk heeft mogen doen.

In 1884 was er een grote behoefte aan een gedegen christelijk blad en toen voorzag „De Vriend“ in die behoefte. Thans is er zoveel christelijke lectuur, dat men aan ons blad niet meer toekomt en zo heeft „De Vriend“ eigenlijk zichzelf overleefd.

Maar onze taak is met het heengaan van „De Vriend“ niet beëindigd, want waar ons blad het doel had in een behoefte te voorzien, zo zijn er thans andere noden om ons heen en zo is het mogelijk dat „De Vriend“ niet hoeft te verdwijnen, doch in verjongde vorm en op wat gewijzigd formaat weer iedere maand bij U terug zal komen onder de veelzeggende naam:

„VERGAARD UIT ALLE STREKEN“

Dit blad zal onder het motto van New-Delhi: **Eenheid, getuigenis en dienst**, allerlei oecumenische en interkerkelijke activiteit vermelden, artikelen en discussies over nogal uiteenlopende onderwerpen als: internationale hulpverlening, werkkampen, gezamenlijke jeugddiensten, vormingscentra, conferenties, zending, evangelisatie, wilde ganzen, contact Rome-Reformatie enz. en dat alles trachten te geven in verhalende boeiende vorm, anecdotisch, hartverwarmend, in ieder geval **niet** betogend.

Onze trouwe lezers zullen zich met ons verheugen dat ons deze mogelijkheid werd gegeven en dat ons een weg werd geopend om met dit blad onze dienst aan de lezer te mogen voortzetten.

Wij vertrouwen dat al onze lezers met ons zullen trachten dit blad de nodige bekendheid te geven en Neerbosch zodoende haar taak mag voortzetten, nl. om door middel van de pers tot een zegen te mogen zijn voor velen en mede te mogen werken aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Wij wensen u allen gezegende feestdagen en hopen in 1963 weer **iedere maand** bij U terug te mogen komen.

G. R.

De boodschap aan Maria (tekening van Gustave Doré, 1832-1883).

Laten wij dan naar Bethlehem gaan

Lucas 2 : 15

DE HERDERS hebben geluisterd naar de engelenboodschap en gezien hoe de donkere hemel zich vulde met de stralende luister van die Boodschap. Maar dan is alles uit. Geen lichtende engelen meer daarboven. Daar is weer de duisternis van de nacht die door de sterren niet weggenomen wordt. — Is nu ook de blijdschap waarvan de engelen zongen, met hen weggevloeid? Was het alles een droom? Neen, dat hebben de herders beter begrepen. Gods grote vreugde blijft op deze sombere aarde, omdat Gods Zoon daar als mens geboren is. Nu gaat de blijdschap met ons mee. Met ons? Ja, met u en mij. Als wij met de herders willen meegaan naar Bethlehem. En ons door het Kind in de kribbe willen laten zeggen: Wat ook op aarde gebeurt, Gods Verbond blijft. Zijn Koninkrijk komt.

H. KLUIN

Afscheid...

In 1928 kwam ik als predikant-directeur in „Neerbosch”.

Dat betekende ook het begin van mijn loopbaan als redacteur van „De Vriend des huizes”.

Met blijdschap ben ik dat werk begonnen. En aan die blijdschap paarde zich later grote dankbaarheid voor de trouw, waarmee onze abonnees het tijdschrift bleven lezen. Van verschillende zijden vernam ik, dat velen ook mijn „Van maand tot maand” met belangstelling lezen.

Wij speelden met ons tijdschrift maar een ondergeschikte rol in de stortvloed van christelijke periodieken, die in de loop der jaren steeds groter werd. Dat maakte het voortbestaan van „De Vriend” steeds moeilijker. We hadden geen kapitalen beschikbaar om de nodige reclame te maken, waardoor ons maandschrift de kans zou hebben, weer in de voorste rijen der christelijke bladen te komen staan. Wij wilden noch mochten dat ook niet proberen door sensationele onderwerpen te bespreken, die de mensen konden doen zeggen: „Heb je het al gelezen wat „De Vriend” daarover zegt?” Alleen de gedachte daaraan doet me al glimlachen!

Wèl zochten we het in de keuze van medewerkers die iets goeds te zeggen hadden voor de opmerkzame lezer; van artikelen over vreemde landen en over interessante natuur- en reisbeschrijvingen met talrijke illustraties; ook in korte verhalen die de lezer enige ontspanning konden bezorgen, zonder dat ze al te oppervlakkig waren.

Toch konden we de strijd niet volhouden. Het aantal abonnees verminderde, hoewel er een aantal, een vaste kern, overbleef van lezers en abonnees, wier genegenheid en trouw ik niet genoeg kan prijzen, en die ik daarvoor nog eens hartelijk wil danken.

We probeerden — tevergeefs — een samenvoeging met „Timotheüs” en „Pniël”. Nu zal een andere mogelijkheid worden beproefd.

Maar de eindredacteur meent, dat zijn tijd om afscheid te nemen gekomen is. Ook al hoopt hij van harte, dat nog een nieuwe bloei van ons tijdschrift zal mogen komen.

Hij roept alle lezers een hartelijk vaarwel toe.

H. KLUIN

Een van de laatste foto's van ds. Kluin op het terrein van de Van 't Lindenhoutstichtingen „Neerbosch”.

Bij het afscheid van ds. H. Kluin als eindredacteur van „De Vriend des huizes”, nu dit blad een andere „vorm” krijgt

De 78ste jaargang van „De Vriend” loopt ten einde. Als u weet, dat ds. Kluin vier en dertig jaar het moeilijke en moeizame kunststuk bestaan heeft, altijd weer het blad gevuld te krijgen en op welk een wijze, onder uiterst kritieke omstandigheden soms, dan moge herinnerd worden aan het gezegde van Philippe N. Destouches (1680-1754), uit de comédie „*Le Glorieux*”: *La critique est aisée et l'art est difficile.*

Vier en dertig jaar heeft hij de verantwoordelijkheid voor de inhoud gedragen. Voor dit stukje is hij niet verantwoordelijk, maar het is een poging antwoord te geven op een vraag, die ons als medelezer gesteld werd.

„De Vriend”, inderdaad het blad van ds. Kluin.

Eenvoudigweg deed hij het, met grote trouw, toewijding, inzicht en kennis van zaken in oecumenische beweging. Altijd weer worstelend met de stof, de actuele vragen, de problemen van de dag en de belangstelling der lezers, om „De Vriend” op verantwoord peil te houden.

Of het nu ging over de nieuwste theologische inzichten van toen (1928) of over die van vandaag-de-dag, of het nu betreft de actualiteit in wereld of gezin, op het gebied van techniek of sport, kunst of natuur, ontspanning of inspanning, er wàs en is

altijd iets waarvan men zeggen kan: hé, dat vind ik nergens anders.

Zoals de persoon van ds. Kluin in al zijn bescheidenheid, in zijn stijlvolle gedecideerdheid soms, in een zekere aarzeling dan wéér iets boeiends, iets aantrekkelijks heeft, iets mag ik wel zeggen, in de diepste zin van het woord, van een vaderlijke vriend, die in wijsheid openstaat en luistert naar wat anderen vragen of zeggen, zó is zijn invloed geweest op het blad, waarvan hij een half mensenleven lang eindredacteur mocht zijn.

Het ging hem nooit om zijn persoon, doch om de zaak: iets te zijn met dit werk voor het gezin, met welks negatieve gevolgen der gebrokenheid hij in zijn dagelijkse arbeid voortdurend geconfronteerd werd. Het is echter juist zijn persoon geweest die voor velen een onbekend—bekende „vriend” in menig „huis” was.

Moge hem nog in vele goede uren de schone stilte der dingen, die deze tijd al meer gaat verachten, geschonken worden en zijn vroegere lezers door hun gebeden en gedachten hem tot vrienden blijven in *zijn* huis.”

A. OTTER,

directeur van de Centraal Bond voor
Inwendige Zending en Chr. Maatschappelijk Werk